

Akademický rok 2021/2022

Bakalářská práce – posudek vedoucího

Jméno a příjmení studenta: Antonie Bernadová

Název práce: Trhaly* i jsme spolu

Slovní hodnocení:

Antonie Bernadová se ve svých projektech vždy věnovala pozitivním interakcím, solidaritě a vzdoru vůči systémovému útlaku, ať už v rámci konkrétních společenství či v rámci abstrahovaném, který tematizovala např. v projektu o šeptandě, kterou je možno z feministického hlediska chápat jako síť mezi ženami, která vytváří sdílené vědění, útěchu, ponaučení i vzdor (<https://rec-on.org/gossip.html>). Na rozměr konkrétního společenství a jeho utužování navazuje i autorčina bakalářská práce.

Trhaly i jsme spolu* je projekt, který autorka prezentuje v rámci bakalářské státní zkoušky na několika úrovních. Jednak je to digitální kniha bylinkových receptů sesbíraných od přátel, jednak je to výstup téhož tématu v Galerii Záázrak na Dornychu. Ambicí knihy je sestavení receptů ze snadno dostupných přírodních surovin v každém ročním období, ale důležitý je i její komunitní, environmentální a queer rozměr – tím se liší od ostatních klasických bylinkových receptářů, kterých je nespočet. Kniha obsahuje úvodní kapitolu, která definuje autorčin přístup k tématu a zdůrazňuje výše zmiňované principy.

Autorka na projektu spolupracovala s mnoha dalšími lidmi, kteří nejen poskytovali své receptury (často používané v jejich rodinách nebo doporučených od dalších přátel), ale také pomáhali se sazbu knihy, webdesignem, či korekturami. Kniha obsahuje kromě receptů také odkazy na blogy, které dovysvětlují některé koncepty či doporučují další bylinkářské osobnosti či literaturu. V současné době obsahuje také tři audiorozhovory, které autorka vedla s přispěvatelkami. Rozhovory jsou natáčeny v exteriérech při výrobě některých z receptů a točí se kolem vztahů přispěvatelky a autorky k zahradám, lesům, rostlinám, či environmentálním problémům. Jsou doprovázeny okolními zvuky a ptačím zpěvem. Jeden z návodů (na vykuřovadla) je ve skutečnosti hudebním klipem doprovázený textem, který evokuje čarodějnictví a vzdor vůči patriarchátu. Vizuálně je kniha charakterizována jasně čitelným bezpatkovým písmem doplňovaným autorskými kolážemi, sestávajícími se z prolínajících se výstřížků fotografií a kreseb dané rostliny.

Některé z receptů zahrnují i halucinogenní houby (muchomůrka červená) či rostliny, které mohou pomoci regulovat hladinu hormonů (znalost důležitá např. pro jedince procházející tranzicí). Queer rozměr knihy, jak už bylo řečeno, odlišuje tento bylinkářský bedekr od jiných. Některé z odkazů tak navádí čtenářky na blogy

věnující se historii queer kultury, ať už např. na básničku Sapho, na symboliku fialové barvy či symboliku a novodobou kulturní historii spojenou s levandulí (např. feministické hnutí Lavender Menace).

Důležitým rozměrem knihy je její interaktivnost a neukončenost. Pro čtenář*ky obsahuje možnost vkládat vlastní recepty, a dále je zde příslib postupného přidávání audiorozhovorů s dalšími přispěvatel*kami, čímž by se kniha stávala zároveň více personalizovanou, ale také může nabývat více dokumentační a vzájemnostní charakter. Způsob šíření knihy ponechá autorka na osobních doporučení a sociálních sítích, jiné cesty v současné době neplánuje.

Autorka během předchozího roku nejen sbírala a sepisovala recepty od svých přátel, ale také je vyráběla. V Zázraku tak bude probíhat během června výstava spojená nejen s obhajobou práce v rámci bakalářských státnic, ale také s následnými workshopy určenými pro veřejnost. Instalace bude pracovat s prostorem jako s klasickou galerií, autorka chystá v první místnosti bar upletený z vrbového proutí, na kterém budou ukázky bylinkových produktů z knihy, které budou moci návštěvníci vyzkoušet. V druhé, speciálně uzpůsobené místnosti, autorka plánuje útulnou čítárnu, kde si budou návštěvníci moci knihu prohlížet na přiložených tabletech. Dle autorčina vyjádření je pro ni galerijní prostor stále důležitým místem nejen pro sociální interakci, ale také pro zakoušení vizuálních estetických prožitků, celkové pojetí prostoru je tedy pro ni důležitým výstupem a součástí bakalářské práce.

Galerijní instalaci v tomto momentu znám pouze na základě náčrtků a rozhovoru s autorkou, nelze tedy v tomto smyslu činit finální závěry. U knižní publikace oceňuji jak sympatický vizuál, tak rozhodnutí pro její digitální formát, který umožňuje multimedialnost a hypertextovost vstupů, které vnímám jako onen aspekt počínu, který jej posouvá za hranice konvenční bylinkářské literatury a dodává mu vlastně nejen š'távu, ale i opodstatnění. Jako snad jejínou výtku bych uvedla to, že audiorozhovorů mohlo být mnohem více (v době prezentování u bakalářské zkoušky ideálně se všemi přispěvatel*kami) a u některých mohla být lepší zvuková kvalita i střih.

Celkově se práce zabývá tématem, které považuji za aktuální i přínosné, ať už z hlediska zviditelňování queer perspektivy ve vztahu k environmentální tematice či k důrazu na přínos pro komunitní interakce a vzájemnou péči.

V současné době je již Antonie Bernadová přijata na Universitát die angewantde Kunst Wien, magisterský obor Experimental Game Cultures. I to jistě svědčí o kvalitě a aktuálnosti jejího uměleckého nazírání světa.

Práci **tedy doporučuji** k obhajobě a navrhuji známku „**A.**“

Otázky k rozpravě: Jak chápete možnosti galerie výtvarného umění v interakci s environmentální tematikou?

Jakými konkrétními cestami budete knihu šířit?

Jak vnímáte spojení „queer“ a bylinkaření? Jak byste jej vysvětlila úplnému laikovi, například lidem, kteří se v queer komunitě nepohybují a vůbec by je o tomto spojení nenapadlo uvažovat (a naopak vnímají Přírodu z tradičního, esencialistického, možná i „ezo“ hlediska)? Dávalo by Vám smysl to takovému publiku vysvětlovat?

Posudek vypracoval(a):

Datum: 6.6.2022

Mgr. et MgA. Barbora Lungová